

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАТЕЙ BBC ТА ТЕКСТІВ, ЗГЕНЕРОВАНИХ CHATGPT

Валерія ФРОЛОВА

*здобувачка середньої освіти 9-го класу
Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради*

Наукові керівники:

Вікторія ЛАНКІНА

*вчитель англійської мови
Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради*

Олена ГОРУН

*вчитель англійської мови
Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради*

Сучасний інформаційний простір стрімко змінюється під впливом цифрових технологій та розвитком штучного інтелекту. Засоби масової інформації, зокрема англомовні новинні ресурси, відіграють ключову роль у формуванні громадської думки. У цьому контексті особливої уваги потребує дослідження мовних особливостей публіцистичних текстів, які поєднують інформативність, аналітичність та емоційний вплив на аудиторію.

Одночасно з розвитком медіа активно розвиваються системи штучного інтелекту. Зокрема, ChatGPT демонструє здатність створювати зв'язні, граматично правильні та стилістично оформлені тексти, що зовні відповідають нормам публіцистичного стилю. Це зумовлює необхідність дослідити питання: наскільки такі тексти є автентичними та чи можуть вони конкурувати або замінити професійну журналістику.

Актуальність дослідження полягає у потребі визначення рівня відповідності текстів, згенерованих штучним інтелектом, стандартам сучасної журналістики. Порівняння матеріалів BBC як зразка якісної англомовної публіцистики з текстами ChatGPT дозволяє виявити як спільні риси, так і відмінності у мовній організації текстів.

Метою дослідження є аналіз мовних і стилістичних особливостей англомовних публіцистичних текстів та визначення ступеня їх відтворення у текстах, згенерованих ChatGPT.

Об'єктом дослідження є англомовні публіцистичні тексти.

Предметом дослідження – їхні лексичні та стилістичні особливості.

У роботі використано комплекс методів: описовий, порівняльний, стилістичний, а також елементи кількісного аналізу.

Публіцистичний стиль є одним із найважливіших стилів мови, який виконує дві основні функції – інформаційну та впливову. Його мета полягає не лише у передачі фактів, але й у формуванні певного ставлення до них. Саме тому публіцистичні тексти поєднують логічність і аргументованість із емоційністю та образністю. [2, с.2]

До основних рис публіцистичного стилю належать: лаконічність, доступність, використання суспільно-політичної лексики, наявність мовних кліше. Важливою особливістю є поєднання рис різних стилів – наукового, художнього та розмовного, що забезпечує гнучкість і ефективність комунікації. [2, с.9]

Англомовні новинні тексти характеризуються високим рівнем стандартизації. У них переважає нейтральна та термінологічна лексика, що забезпечує точність і об'єктивність викладу. Значну роль відіграють інтернаціоналізми (crisis, resilience, coordination), які роблять тексти зрозумілими для міжнародної аудиторії.

Однією з ключових рис новинних матеріалів є використання великої кількості власних назв, які забезпечують конкретність і достовірність інформації. Це можуть бути імена людей, географічні назви, назви організацій. Саме ця конкретність відрізняє професійні журналістські тексти від узагальнених описів.

Синтаксична організація новинних текстів також має свої особливості. Заголовки є короткими та інформативними, тоді як основний текст містить логічність і послідовність викладу.

Штучний інтелект, зокрема ChatGPT, виступає новим суб'єктом текстотворення. Його тексти характеризуються граматичною правильністю, логічною структурованістю та здатністю імітувати різні стилі мовлення. Водночас вони мають певні обмеження, зумовлені відсутністю реального досвіду та авторської позиції. [1, с.115]

Лексичний аналіз показав, що тексти BBC містять значну кількість конкретної лексики, зокрема власних назв, дат і фактів. Натомість тексти ChatGPT характеризуються більшою кількістю абстрактних слів (trust, fear, purpose), що зумовлює їх узагальнений характер.

Важливою є також різниця в оцінній лексиці. У текстах BBC оцінка подається стримано й опосередковано, тоді як у текстах ChatGPT вона може бути більш вираженою та повторюваною. Це

пояснюється тим, що штучний інтелект часто орієнтується на узагальнені мовні моделі. [3, с.68]

Стилістичний аналіз показав, що журналістські тексти BBC характеризуються об'єктивністю, нейтральністю та чіткою структурою. У них переважає третя особа, а авторська позиція виражена опосередковано через добір фактів.

У текстах ChatGPT спостерігається більша варіативність. Вони можуть містити елементи персоналізації, використання першої особи, риторичні запитання та повтори. Це створює ефект діалогу з читачем, однак знижує рівень об'єктивності.

Особливу увагу в дослідженні приділено образно-виражальним засобам. У журналістських текстах вони виконують допоміжну функцію, підсилюючи емоційний вплив без порушення об'єктивності. Наприклад: «the land seemed to exhale grief».

У текстах ChatGPT ці засоби часто мають більш абстрактний характер і використовуються для пояснення складних понять: «my brain is boiling with ideas». Це свідчить про здатність штучного інтелекту імітувати образність, але не створювати її на основі власного досвіду.

Таким чином, порівняльний аналіз показав, що тексти BBC є більш конкретними, точними та професійно орієнтованими, тоді як тексти ChatGPT – більш узагальненими, емоційними та шаблонними.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у навчальному процесі, а також під час аналізу та редагування текстів, створених штучним інтелектом.

Отже, штучний інтелект є перспективним інструментом у сфері текстотворення, однак не може повністю замінити професійну журналістику. Його використання потребує контролю з боку людини для забезпечення достовірності, точності та якості інформації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савчук О. С. ChatGPT як семантична домінанта в медіадискурсі. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк. 2024. С. 115.
2. Глінка Н. В., Єськін О. В. Семантико-стилістичні особливості текстів публіцистичного стилю. *Advanced Education*. Випуск 1. 2014. С. 6-12.
3. Маковійчук Л. Штучний інтелект у перекладацькій діяльності. *Збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки»*. 2022. С. 67-68.